

فلفل سیاه

سلطان ادویه ها

Black Pepper ; King of Spices

تألیف : اسماعیل پورکاظم

زمستان ۱۳۹۷

"فهرست مطالب کتاب"

صفحه	عنوانیں موضوعات	ردیف
۳	فلفل سیاہ	۱
۳	مقدمہ	۲
۴	گیاهشناسی فلفل سیاہ	۳
۱۱	پرورش فلفل سیاہ	۴
۱۲	ازدیاد فلفل سیاہ	۵
۱۳	انتخاب پایہ ہائی مادری فلفل سیاہ	۶
۱۴	مکان مناسب رشد فلفل سیاہ	۷
۱۵	خاک مناسب رشد فلفل سیاہ	۸
۱۷	آمادہ سازی بستر قلمستان	۹
۱۸	آمادہ سازی قلمہ ہائی فلفل سیاہ	۱۰
۱۹	کاشت و داشت قلمہ ہائی فلفل سیاہ	۱۱
۲۱	کاشت نھال ہائی فلفل سیاہ	۱۲
۲۲	عملیات داشت فلفل سیاہ	۱۳
۲۲	ایجاد داربست ہا	۱۴
۲۴	کوددھی فلفل سیاہ	۱۵
۲۶	آبیاری فلفل سیاہ	۱۶
۲۷	مالج پاشی مزرعہ فلفل سیاہ	۱۷
۲۸	ہرس و تربیت بوته ہائی فلفل سیاہ	۱۸
۲۹	کنترل علفہای ہرز فلفل سیاہ	۱۹
۳۰	بیماریہای گیاہی فلفل سیاہ	۲۰
۳۳	آفات گیاہی فلفل سیاہ	۲۱
۳۷	برداشت محصول فلفل سیاہ	۲۲
۳۸	انواع فلفل سیاہ تجارتی	۲۳
۴۰	راندمان تولید فلفل سیاہ	۲۴
۴۰	پایداری تولید محصول فلفل سیاہ	۲۵
۴۱	کیفیت و استاندارد محصول فلفل سیاہ	۲۶
۴۲	خشک کردن محصول فلفل سیاہ	۲۷
۴۲	حمل و نقل محصول فلفل سیاہ	۲۸
۴۴	فرآوری محصول فلفل سیاہ	۲۹
۴۹	ترکیبات موجود در فلفل سیاہ	۳۰
۵۰	موارد استفادہ فلفل سیاہ	۳۱
۵۵	میزان مصرف مجاز فلفل سیاہ	۳۲
۵۶	تأثیرات مثبت فلفل سیاہ بر سلامتی انسان	۳۳
۵۶	تأثیرات منفی فلفل سیاہ بر سلامتی انسان	۳۴
۵۷	منابع و مأخذ	۳۵

"فلفل سیاه"

"Black pepper"

مقدمه :

فلفل سیاه از جمله محبوب ترین ادویه جات جهان محسوب می شود بطوریکه در برخی اقوال آن را "سلطان ادویه ها" (king of spices) نامیده اند. بعلاوه فلفل سیاه را بواسطه درآمدزائی و قابلیت تبادلات بین المللی با عنوان "طلای سیاه" (black gold) نیز می شناسند.

گیاه فلفل سیاه بومی مناطق جنوبی کشور هند است ولیکن امروزه عمدها در مناطق دیگری از هند نظیر : کرالا ، تامیل نادو ، کارناتاکا ، کونکان ، پوندیچری-آندامان و جزایر نیکوپار پرورش می یابد. این زمان گیاه فلفل سیاه در بسیاری کشورهای گرمسیری جهان نظیر: هند ، برزیل ، میانمار (برمه) ، اندونزی ، مالی و ماداگاسکار در سطوح گستردگی پرورش می یابد. این موضوع در حالی است که ایالت های جنوبی هند از جمله کرالا که دارای اقلیمی به شدت مرطوب هستند، جایگاه حدود ۹۰ درصد فلفل سیاه تولیدی جهان می باشند. کشور هند بعنوان بزرگترین تولید کننده ، مصرف کننده و صادر کننده فلفل سیاه در جهان شناخته می شود (۶، ۱، ۲).

گیاه‌شناسی فلفل سیاه :

فلفل سیاه با نام علمی "Piper nigrum" از خانواده "Piperaceae" گیاهی چندساله و همیشه سبز می‌باشد، که در مناطق گرم و مرطوب با بارندگی زیاد رشد می‌کند.

فلفل سیاه به عنوان یک گیاه دارای ساقه‌های رونده مایل به رشد بر روی داریست‌ها، دیرک‌ها و یا بالا رفتن از درختان است.

فلفل سیاه با وجود دارا بودن ریشه‌های هوایی (aerial roots) به عنوان گیاه انگل یا پارازیت شناخته نمی‌شود (۵، ۳).

بوته‌های فلفل سیاه دارای ساقه‌های رونده (vine) است.

این گیاه دارای برگ‌های کشیده و نوک تیز (قلبی شکل) همانند گیاه "بتل برگی" (betel leaf) می‌باشد بطوریکه برگ‌هایش با آرایش متناوب بر روی ساقه‌های رونده طویل مستقرند (۲، ۵).

فلفل سیاه از سیستم ریشه‌دهی کم عمق بهره می‌برد آنچنانکه فقط تعداد کمی از ریشه‌های جانبی آن قادر به نفوذ تا عمق ۲ متری خاک هستند (۵).

فلفل سیاه دارای گل‌های کوچک سفید رنگ دو جنسی (هرمافروdit) است. گل‌های فلفل سیاه با توجه به تراکم اولیه به شکل سنبله (spike) دیده می‌شوند ولیکن تدریجاً در طی مراحل رشد به شکل خوش در می‌آیند (۵).

بوته‌های فلفل سیاه دارای سه نوع ساقه رونده یا "رانر" (runners) به شرح زیر هستند:
 الف) ساقه اصلی (main stem) یا "رانر اولیه" (primary runner) که منجر به تشکیل ساقه طویل دائمی می‌شود و سایر رانرهای گیاه از آن منشعب می‌شوند.

ب) رانرهای ثانویه (second runners) عبارت از نوساقه‌های بلند با سطح مقطع مدور و میانگرهای طویل هستند. آنها تا ارتفاع زیادی صعود می‌کنند سپس بواسطه عدم استحکام بر سطح زمین می‌افتد.

پ) رانرهای ثالثه (tertiary runners) شامل شاخه‌های ستبر و کوتاه هستند که به حالت افقی از محورهای اولیه و ثانویه گیاه توسعه می‌یابند (۵).

گل‌ها و خوش‌های فلفل سیاه در مقابل برگ‌ها و منحصراً بر روی رانرهای ثانویه ظاهر می‌گردند (۵).

میوه‌های فلفل سیاه را سته‌های (berry) مدوری به قطر ۱۰-۴ میلیمتر تشکیل می‌دهند که در قالب خوش‌های طویل مشاهده می‌شوند. هر سته دارای یک بذر منفرد به قطر ۶-۳ میلیمتر است که با گوشت و پوست میوه پوشش می‌یابد (۵).

اسامی عمومی فلفل سیاه عبارتند از :

‘ Pimenta ‘ Pepper corn ‘ Black pepper ‘ Pepe ‘ Marich ‘ Hujiao ‘ Krishna ‘ Kosho
. (۲) Piper nigrum ‘ Vellaja ‘ White pepper ‘ Piperine ‘ Piper

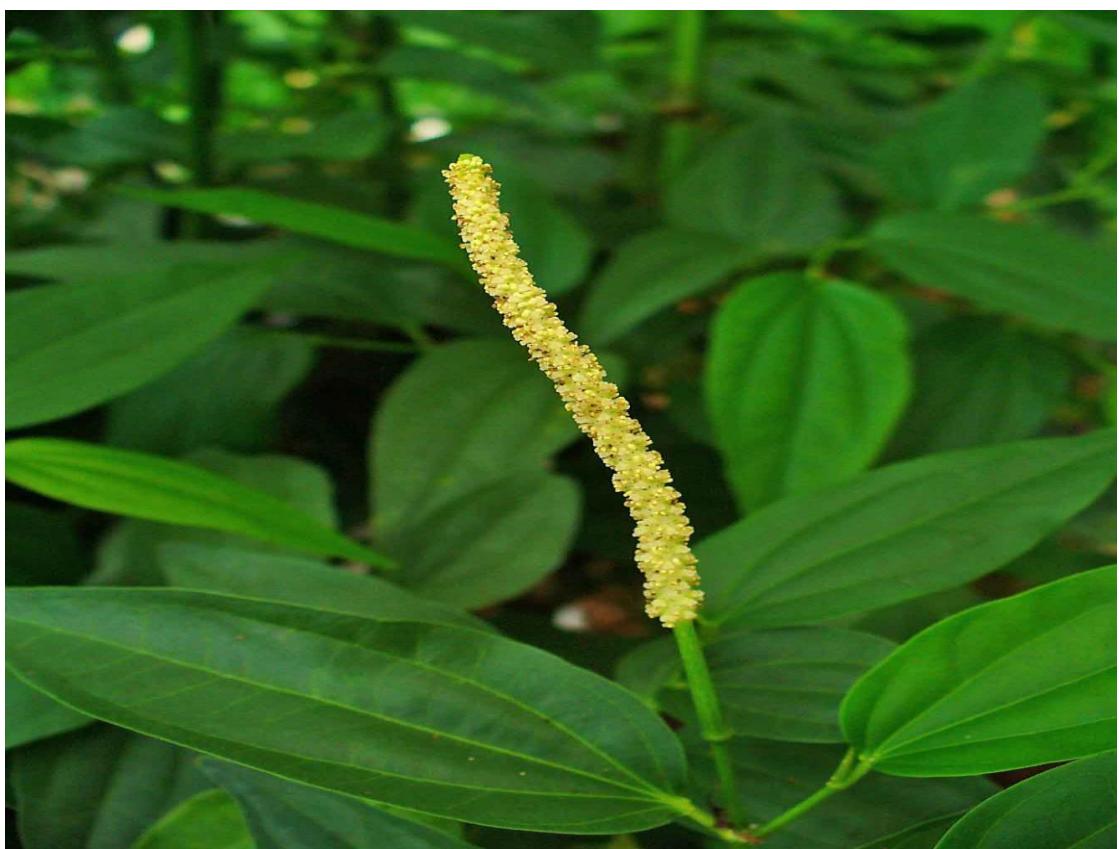
"جدول ۱) مهمترین واریته های حائز عملکرد بالا و هیبرید فلفل سیاه عبارتند از (۳،۱):"

Streekara	Vijay	Panniyur
Subhakara	Panchami	Pournami
PLD-2	IISR Sakthi	IISR Thevam
IISR Girimunda	IISR Malabar Excel	---

"جدول ۲) محبوب ترین ارقام فلفل سیاه عبارتند از (۳):"

Karimunda	Neelamundi	Jeerakamundi
Chengannurkoodi	Kottanadan	Kuthiravally
Balankotta	---	---

پرورش فلفل سیاه :

پرورش گیاه فلفل سیاه نسبتاً دشوار است ولیکن این دشواری برای تهیه ادویه ای محبوب ، گران بها و بسیار ضروری که در برخی اقوال آن را "طلای سیاه" (black gold) نامیده اند، می تواند ثمربخش و مطلوب تلقی گردد (۲).

بوته های فلفل سیاه در مناطقی از جهان به خوبی رشد می یابند، که علاوه بر برخورداری از رطوبت نسبی بالا هیچگاه با دماهای کمتر از ۱۶ درجه سانتیگراد مواجه نگردند. محققین گیاه فلفل سیاه را بر اساس استاندارد منطقه بندی اراضی کشاورزی وزارت کشاورزی آمریکا (USDA hardiness Zone) برای مناطق ۱۰-۱۱ مناسب دانسته اند (۲).

بوته های فلفل سیاه را اصولاً بر روی قیم ها و حائل هایی پرورش می دهند. در چنین وضعیتی ریشه های هوایی گیاه در هوا آویزان و معلق می مانند. گیاه فلفل سیاه پس از رشد کافی در طی ماههای تابستان به تولید سنبله های کوچکی با گل های سفید می پردازد که متعاقباً به میوه های سته تبدیل می گردند (۲).

ازدیاد فلفل سیاه :

برای ازدیاد (propagation) گیاه فلفل سیاه به طرق زیر عمل می گردد :

الف) استفاده از بذور جنسی :

بذور (seed) حقیقی فلفل سیاه را می توان مستقیماً کشت نمود اما فقط بذور تازه گیاه قادر به جوانه زنی هستند زیرا آنها توانانی بقاء خود را فقط برای یک دوره زمانی کوتاه مدت حفظ می کنند. البته این روش نیازمند زمان طولانی تری است لذا برای اهداف تجاری توصیه نمی گردد.

برای تکثیر فلفل سیاه با استفاده از بذور حقیقی باید گلدان ها را مملو از مخلوط خاک و مواد آلی نمود سپس بذور را با فواصل ۱-۱/۵ اینچ در عمق ۱/۲ اینچ کاشت و بلافاصله آبیاری کرد (۱، ۲).

ب) استفاده از قلمه های ساقه :

رایج ترین شیوه ازدیاد (propagation) گیاه فلفل سیاه از طریق رویشی (vegetative) و با استفاده از قلمه های ساقه (stem cuttings) می باشد. برای این منظور طی ماه سپتامبر به تهیه قلمه های حاوی ۳-۲ گره (nodes) یا برگ از رانرهای ثانویه می پردازنند (۱، ۵، ۲).

در موقع استفاده از قلمه های ساقه باید توجه داشت که خاک اطراف قلمه ها را پس از استقرار به خوبی استحکام بخشنند تا علاوه بر نگهداری قلمه ها از ظرفیت نگهداری رطوبت کافی بهره مند گردد (۲).

قلمه های حاصله در اثر آپیاشی بستر کاشت به تدریج ریشه می دویند. قلمه های ریشه دار را پس از ۹ ماه به زمین اصلی انتقال می دهند (۵).

گلدان هایی که برای ازدیاد غیر جنسی فلفل سیاه استفاده می گرددن، باید به اندازه کافی بزرگ باشند، تا بتوانند سیستم ریشه دهی گسترده گیاه را به خوبی در خود جا دهند (۲).

انتخاب پایه های مادری :

- ۱) پایه های حائز عملکرد بالا را به عنوان پایه مادری انتخاب کنید.
- ۲) پایه های مادری باید در سنین ۱۲-۵ سال باشند.
- ۳) بوته های منتخب علاوه بر عملکرد بالا باید عاری از بیماری های گیاهی بویژه بیماری های ویروسی باشند.
- ۴) پایه های مادری را در طی اکتبر- نوامبر علامت گذاری کنید.
- ۵) بهتر است تا حد امکان از پایه های بدون علامت به عنوان پایه های مادری استفاده نشود (۳).

مکان مناسب رشد گیاه :

انتخاب محل مناسب برای نیل به موفقیت در کاشت گیاه فلفل سیاه حائز اهمیت بسیاری است:

۱) محل مناسب برای این منظور باید از قدرت نگهداری رطوبت کافی برخوردار باشد.

۲) مکان مزبور باید از دمای با ثباتی در حدود ۲۴-۳۰ درجه سانتیگراد بهره ببرد گواینکه گیاه فلفل سیاه می تواند در طیف دمایی ۱۰-۴۰ درجه سانتیگراد بقاء یابد و به رشد ادامه دهد. گیاه فلفل سیاه بهترین رشد را در اقلیم گرم و مرطوب با دمای اپتیموم ۲۰-۳۰ درجه سانتیگراد بروز می دهد (۱، ۲، ۳).

۳) مکان های نیمه سایه (dappled shade) که در بخشی از طول روزها از تابش آفتاب برخوردار هستند، در قیاس با مکان های کاملاً آفتابگیر برای رشد گیاه فلفل سیاه مناسب ترند لذا در صورت کاشت بوته های فلفل سیاه در مکان های کاملاً باز و آفتابگیر بهتر است از ساییان هایی با قابلیت فیلتر کردن ۵ درصد از نور خورشید سود جویند (۲).

۴) بوته های فلفل سیاه تا ارتفاعات حدود ۱۴۰۰ تا ۱۲۰۰ متری "سطح آب های آزاد" یا "MSL"

(meter above sea level) پرورش می یابند (۳).

۵) این گیاه قادر به رشد دیم در مناطقی برخوردار از ۱۲۵۰-۲۸۰۰ میلیمتر (متوسط ۲۰۰۰ میلیمتر) بارندگی سالانه خواهد بود. البته وقوع یک دوره خشکی یک ماهه قبل از مرحله گلدهی گیاه فلفل سیاه برای میوه دهی (fruit set) ضرورت دارد (۱، ۳).

۶) اراضی دارای شیب ملائم تا متوسط برای بوته های پرورش فلفل سیاه مناسب ترند زیرا شرایط زهکشی مطلوب را برای رشد گیاه فراهم می سازند. از شیب های جنوب غربی تا حد ممکن برای کاشت فلفل سیاه اجتناب ورزید زیرا گیاه را از نور کافی خورشید محروم می سازد (۳).

خاک مناسب رشد گیاه :

گیاه فلفل سیاه قادر به رشد در بسیاری از انواع خاک ها نظیر : لومی قرمز ، لوم رسی و لوم شنی است اما بهترین خصوصیات رشد را در خاک های حاصلخیز با بافت رسی متوسط و قابلیت حفظ رطوبت کافی بروز می دهد.

خاک های بکر (virgin soils) سرشار از هوموس و دارای زهکش پرای پرورش فلفل سیاه بسیار ایده آل هستند.

بستر کاشت فلفل سیاه باید به خوبی زهکشی گردد زیرا وقوع شرایط غرقابی (waterlogged) می تواند موجب خسارات جدی بر بوته های آن گردد.

محدوده PH برای رشد گیاه فلفل سیاه در حدود ۴/۵-۷ و مناسب ترین PH در حدود ۵-۶/۵ است لذا با افزودن آهک در خاک های اسیدی و اضافه کردن گوگرد در خاک های قلیائی می توان به اصلاح شیمیایی خاک های نامطلوب اقدام نمود.

فراهرم کردن رطوبت کافی خاک برای رشد گیاه فلفل سیاه ضرورت دارد لذا سعی گردد که از خشک شدن شدید خاک در فواصل بین آبیاری ها اجتناب شود تا گیاه در اثر وقوع تنفس خشکی آسیب نبیند.

گیاه فلفل سیاه نسبت به پاشیدن قطرات آب بر سطح برگ هایش واکنش مثبت نشان می دهد (۱،۲،۳).

- مهمترین نکات متأثر از شرایط آب و خاک بر رشد گیاه فلفل سیاه عبارتند از :
- ۱) فلفل سیاه جزو گیاهان گرسنگی محسوب می شود لذا تحمل یخنده را ندارد.
  - ۲) این گیاه در مکان هایی که دمای محیط به کمتر از ۱۲ درجه سانتیگراد نزول می یابد، قابل پرورش نیست بنابراین به مناطقی با زمستان های ملائم نیاز می باشد.
  - ۳) رشد دیم گیاه فلفل سیاه خواهان ۲۰۰۰ میلیمتر نزولات آسمانی سالانه است و مابقی رطوبت مورد نیاز گیاه همانند آفریقای جنوبی باید از طریق آبیاری تأمین شود.
  - ۴) خاک بستر رشد فلفل سیاه باید دارای بافت مناسب ، ظرفیت نگهداری آب کافی و زهکشی خوب برای جلوگیری از شیوع بیماری پوسیدگی ریشه ها باشد.
  - ۵) مناسب ترین PH خاک برای رشد بوته های فلفل سیاه را ۵-۶/۵ دانسته اند.
  - ۶) خاک های "دولریت" (dolerite) یا "بازالت بلورین" و "آندزیت" (andesite) قرمز از بهترین خاک های آفریقای جنوبی برای پرورش فلفل سیاه هستند.
  - ۷) افزودن مقداری کافی هوموس به خاک های اراضی زیر کشت فلفل سیاه بسیار مفید است (۵).

In electrically pulsed culture soil

In conventional culture soil

آماده سازی بستر قلمستان :

- برای تهیه خاک بستر قلمستان های فلفل سیاه عمدهاً از ترکیب زیر استفاده می کنند :
- ۱) خاک سطحی حاصلخیز ۲ قسمت
  - ۲) شن بستر رودخانه ۱ قسمت
  - ۳) کود دامی پوسیده ۱ قسمت (۳).

مخلوط تهیه شده را پس از مرطوب کردن با صفحات پلاستیکی می پوشانند و برای مدت ۴۰-۴۵ روز در برابر تشعشع آفتاب قرار می دهند تا ضد عفونی گردد که اصطلاحاً آن را "سویل سولاریزاسیون" (soil solarization) می گویند. آنگاه مخلوط مذبور را برای تدارک بستر کاشت قلمه های فلفل سیاه به پهنهای ۱ متر و ضخامت ۲۵ سانتیمتر بر سطح زمین می گسترانند (۳).

برای کنترل آводگی های پاتوژنی که در مخلوط خاک باقیمانده اند، بهتر است خاک بستر کاشت را با محلول قارچ های مفید زیر به میزان ۱ گرم در هر کیلوگرم خاک خزانه تیمار نمود :

Trichoderma harzianum (۱)

Trichoderma viride (۲)

(۳) و یا اینکه محیط رشد باکتری مفید "*Pseudomonas fluorescens*" را به حالت محلول ۲۰ گرم در لیتر در آورده سپس ۵ میلی گرم از محلول مذبور را برای هر کیلوگرم خاک خزانه استفاده نمود (۳).

مخلوط خاک خزانه حاصله را می توان در پاکت هایی به ابعاد $۲۰ \times ۱۰ \times ۱۵$ سانتیمتر ریخت و پس از مرطوب سازی و ایجاد سوراخ های زهکشی به کاشت قلمه های فلفل سیاه اقدام کرد (۳).

آماده سازی قلمه ها :

- ۱) برای تهیه قلمه ها ابتدا ساقه های رونده قاعده ای بوته های فلفل سیاه را انتخاب می کنند سپس آنها را به قیم هایی می بندند تا :
  - ۱-۱) در معرض آبودگی های خاک قرار نگیرند.
  - ۱-۲) در اثر تماس با خاک به تولید ریشه های ناجای ناخواسته نپردازند.
- ۲) تهیه قلمه ها را در طی فوریه-مارس انجام می پذیرد.
- ۳) برای تهیه قلمه ها حدود ۱/۳ میانی طول ساقه های رونده مناسبت بیشتری دارند زیرا قسمت های چوبی ابتدایی و بخش های جوان انتهایی ساقه های رونده قادر به تولید جوانه های مطلوب نمی باشند.
- ۴) قلمه ها باید دارای ۲-۳ گره باشند.
- ۵) برگ های موجود بجز دُمبرگ (petiole) آنها را از قلمه ها جدا می سازند.
- ۶) قلمه ها را در محلول حاوی باکتری "Pseudomonas flourescens" (مقدار ۲۵۰ گرم از محیط کشت حاوی باکتری در ۷۵۰ میلی لیتر آب) برای مدت ۲۰ دقیقه غوطه ور می سازند تا باعث نابودی فارج های بیماریزا گردند (۳).

کاشت و داشت قلمه ها :

قلمه های تهیه شده از ساقه های رونده منتخب فلفل سیاه را قبل از کاشت برای کنترل سرایت قارچ خاکزی "فایتوفترا" در محلول "پوردو" یا "اکسی کلرور مس" غوطه ور می سازند. قلمه های فلفل سیاه را در ماه مارس تا آوریل در خاک مرطوب درون پاکت ها می کارند، بگونه ای که حداقل یکی از گره های ساقه ها درون خاک واقع گردد.

پاکت های حاوی خاک و قلمه ها را در شرایط سایه قرار می دهند ولیکن در خزانه های بزرگ از توری های جنس "پلی اتیلن" مقاوم در برابر اشعه ماوراء بنفش (UV) با قابلیت سایه دهی ۵۰ درصد بر فراز مکان استقرار پاکت های حاوی قلمه ها سود می جویند.

در فصول بارندگی نیز از پلاستیک های شفاف بر فراز توری های UV بهره می برند تا مانع نزول قطرات باران بر سطوح پاکت ها و قلمه ها گردند. آبیاری قلمه ها باید به موقع و به اندازه کافی انجام گیرد تا ضمن تأمین رطوبت مناسب سبب تعديل حرارت محیط شود و بدین ترتیب شرایط را برای جوانه زنی قلمه ها فراهم گرداند. در ضمن از آبیاری مازاد باید اجتناب شود.

مراقبت از قلمه ها طی ۲۰ روز اولیه پس از قلمه زنی در موفقیت عمل بسیار مؤثر است. قلمه ها پس از ۳-۴ ماه به ریشه دهی می پردازند و حاوی ۳-۴ برگ می شوند و بدینگونه برای انتقال به زمین اصلی آماده می گردند (۳، ۱).

کاشت نهال های فلفل سیاه :

قلمه های ریشه دار فلفل سیاه را طی ماههای آوریل-مه یعنی قبل از آغاز باران های موسمی در زمین اصلی کشت می کنند و قیم هایی از جنس چوب یا بامبو را در فاصله ۲۵-۳۰ سانتیمتری آنها استقرار می بخشنند تا ساقه های جدید را با زاویه ۴۵ درجه حمایت نمایند. در حقیقت بوته های فلفل سیاه به جهت برخورداری از ساقه های رونده نیازمند ساختارهای حمایتی می باشند (۱،۳).

در اراضی کشت خالص (monocrop) فلفل سیاه از ساختارهای حمایتی زیر بهره می گیرند :

۱) تیرک های چوبی یا فلزی (poles)

۲) درختان مناسب و سازگار با منطقه (trees)

بعنوان مثال در هند از درختانی چون : جک فروت ، نارگیل و آجیل بتل یا فوفل (arecanut) برای این منظور بهره می گیرند. بهتر است درختانی که به عنوان حامی یا قیم بوته های فلفل سیاه در نظر گرفته می شوند، حداقل ۲-۳ سال قبل از کاشت نهال ها در زمین اصلی غرس شوند تا از ارتفاع و استحکام کافی برخوردار گردند (۱،۳).

قلمه های ریشه دار فلفل سیاه را با تراکم زیر در زمین اصلی غرس می کنند :

الف) در اراضی هموار با فواصل 3×3 متر

ب) در اراضی شیبدار و ناهموار با فواصل 2×4 متر

بدین ترتیب حدود ۱۵۰۰ گیاه در هکتار حاصل خواهد شد (۳،۵).

قلمه های ریشه دار فلفل سیاه را در حفره هایی به ابعاد $50 \times 50 \times 50$ سانتیمتر استقرار می بخشنند. کاشت این قلمه ها به تعداد ۲-۳ عدد در هر چاله و قبل از شروع فصل مونسون (monsoon) یعنی آغاز باران های موسمی صورت می پذیرد.

کاشت این قلمه ها باید به شکلی باشد که حداقل یکی از گره های آنها در داخل خاک مرطوب واقع شود و $45-40$ سانتیمتر مابقی در بالای سطح خاک قرار گیرد. در پایان چاله ها را با خاک و کود دامی پوسیده پُر می سازند (۱،۳).

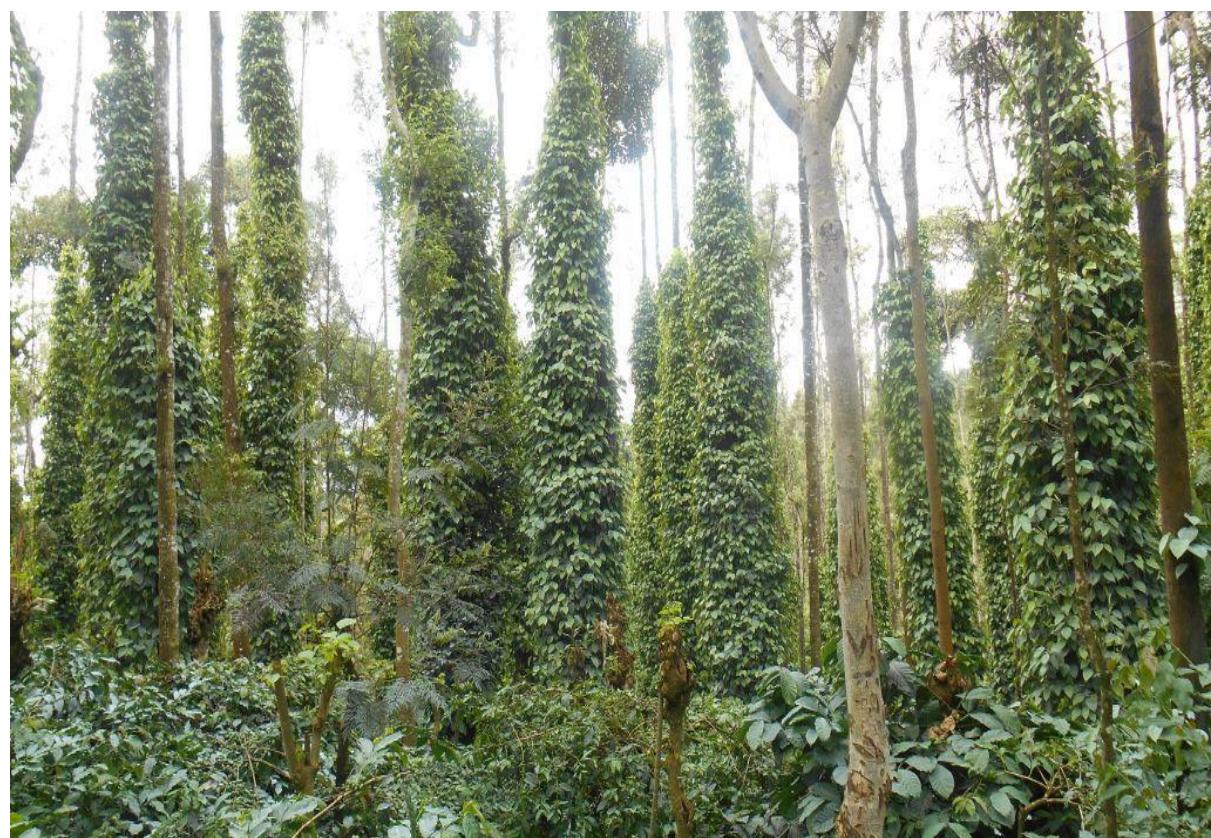
اراضی مورد نظر برای کاشت فلفل سیاه را در مواردی که بسیار غیر یکنواخت و شدیداً شیبدار باشند، باید تراس بندی نمود تا از وقوع فرسایش خاک جلوگیری شود (۳).

عملیات داشت گیاه :

ایجاد داربست :

گیاه فلفل سیاه دارای ساقه های بالا رونده (climbing vine) است لذا باید از طریق نصب داربست ها (trellising) و قیم هایی حمایت گردد. دیرک هایی که برای این منظور استفاده می شوند، باید از دوام و استحکام کافی برخوردار باشند زیرا بوته های چندساله فلفل سیاه تا ۲۰ سال عمر می کنند. شرایط سایه نظیر کانوپی درختان بزرگ از میزان محصول دهی بوته های فلفل سیاه می کاهد (۵).

کوددهی :

گیاه فلفل سیاه به واکنش خوبی در مقابل دریافت کودهای آلی پوسیده می‌پردازد آنچنانکه اکثر محققین افزودن کود آغل دام‌ها (kraal manure) به میزان ۵ کیلوگرم برای هر بوته در سال را بسیار مفید دانسته‌اند (۵).

پژوهشگران همچنین عنوان کرده‌اند که افزودن ۱۰ تن کود دامی در هکتار می‌تواند موجب بهبود خصوصیات فیزیکی و افزایش حاصلخیزی خاک اراضی زیر کشت فلفل سیاه شود (۲).

کود شیمیائی مرکب ۱۰:۱۰:۱۰ با قابلیت آزادسازی آهسته را می‌توان در اراضی زیر کشت فلفل سیاه بویژه در اوایل فصل رشد گیاه استفاده کرد (۲).

بررسی‌ها مؤید آن هستند که بوته‌های فلفل سیاه اصولاً زمانی به مصرف کودهای ازته و واکنش مناسب نشان می‌دهند، که بسترها کاشت به حد کافی از عنصر پتاسیم برخوردار باشند. بعلاوه استعمال سولفات‌منزیم به میزان ۷۵۰ گرم برای هر بوته در سال ضرورت دارد (۵).

کارشناسان معتقدند که کاربرد کودهای منزیمی نظیر سولفات‌منزیم یا "نمک اپسوم" (Epsom salt) در اراضی فلفل سیاه سودمند می‌باشد ولیکن بهتر است آن را پس از آزمایش خاک مصرف نمایند. "نمک اپسوم" یا "سولفات‌منزیم آبدار" ($MgSO_4 \cdot 7H_2O$) ماده‌ای کریستاله، بیرنگ تا سفید و دارای مزه تلخ است که امروزه در موارد زیر کاربرد بسیاری یافته است :

- الف) ساخت صفحات پوششی سطح خاک
- ب) تدارک کودهای شیمیائی
- پ) تهیه مواد داروئی (۲).

برای مقاصد تقویت و اصلاح خاک‌های فقیر با PH بالاتر از حد لازم می‌توان از کود شیمیائی سولفات‌آمونیوم بهره گرفت. کود سولفات‌آمونیوم را به میزان ۶۰۰ گرم برای هر بوته فلفل سیاه در هر سال طی چندین مرحله بکار می‌برند (۵).

در خاک‌هایی که به شدت اسیدی هستند، باید به مقدار ۱۰۰۰-۱۰۰۰ گرم "آهک دولومیت" (dolomite) یعنی "کربنات مضاعف کلسیم-منزیم" $[CaMg(CO_3)_2]$ برای هر بوته به صورت یک سال در میان سود جُست (۵).

برخی محققین فرمول کوددهی اراضی زیر کشت فلفل سیاه را به شرح زیر عنوان کرده‌اند :

- ۱ الف) میزان ۷۰۰ گرم از ترکیب "نیترات آمونیوم حاوی آهک" یا "LAN" (limestone)
- ۲ ب) افزودن ۳۵۰ گرم کود اوره با ۴۶ درصد ازت به عنوان جایگزین توصیه بالا
- ۳) میزان ۵۰۰ گرم کود سوپر فسفات برای هر بوته در سال طی یک نوبت
- ۴) میزان ۴۵۰ گرم کود کلرید پتاسیم برای هر بوته در سال طی ۲-۳ نوبت (۵).

توصیه زیر نیز در برخی منابع برای کوددهی بوته های فلفل سیاه انجام گرفته است :

- ۱) مقدار ۱۰ کیلوگرم از کوددامی (FMY) کاملًا پوسیده را می توان برای هر بوته فلفل سیاه طی ماه های آوریل- مه بکار برد.
- ۲) سولفات آمونیوم به میزان ۵۰۰ گرم ، سوپر فسفات به میزان ۱ کیلوگرم ، کلرید پتابسیم (muriate of potash) به میزان ۱۰۰ گرم برای هر بوته فلفل سیاه طی آگوست- سپتامبر
- ۳) آهک هیدراته (slaked lime) به میزان ۵۰۰ گرم برای هر درخت به صورت یک سال در میان طی ماه های آوریل- مه برای خاک های اسیدی کودهای مذکور را بهتر است در فاصله ۲۵-۳۰ سانتیمتری بوته ها و در عمق ۱۵-۲۰ سانتیمتری قرار داد و یا پس از کاربرد سطحی بلا فاصله با خاک مخلوط نمود (۱).

آبیاری :

توصیه های زیر برای آبیاری اراضی زیر کشت فلفل سیاه انجام پذیرفته اند :

- ۱) انجام آبیاری بارانی (overhead irrigation) بر آبیاری سیلابی (flood irrigation) ارجحیت دارد.
- ۲) سیستم های آبیاری حاوی میکروجت های پلاستیکی دائمی بسیار مفید و مؤثرند.
- ۳) مابقی نیاز آبی گیاه فلفل سیاه علاوه بر نزولات آسمانی تا میزان ۲۰۰۰ میلیمتر در سال باید از طریق آبیاری به موقع تأمین شود (۵).
- ۴) گیاه فلفل سیاه طی ماه های نوامبر- دسامبر و ماه مارس نیازمند آبیاری مناسب و منظم است ولیکن آبیاری طی ماه های مونسون قطع می گردد.
- ۵) در صورتیکه آبیاری طی زمستان با فواصل ۷-۱۰ روز و طی تابستان با فواصل ۲-۳ روز اجرا گردد آنگاه عملکرد محصول به دلیل رفع کامل و به موقع نیاز آبی گیاه تا ۵۰ درصد افزایش خواهد داشت (۱).

مالج پاشی :

بوته های فلفل سیاه دارای سیستم ریشه ای کم عمقی هستند لذا استفاده از مالج های آلی نظیر برگ ها و علف های خشک می تواند بسیار مفید واقع گردد.

بکارگیری مالج های آلی با ضخامت مناسب برای نیل به اهداف زیر ضرورت دارد :

الف) حفظ رطوبت خاک

ب) افزایش حاصلخیزی خاک پس از پوسیدگی

پ) کاهش نوسانات شبانه روزی دمای خاک

ت) جلوگیری از طغیان علف های هرز

ث) بهبود شرایط زیستی چانداران مفید (۱، ۲، ۵).

هرس و تربیت بوته ها :

حذف یا هرس (prune) انتهای نوساقه های (terminal shoot) محوری و نوساقه های آویزان در تربیت (training) بوته های فلفل سیاه ضرورت دارند. تربیت بوته های فلفل سیاه از طریق هدایت صحیح ساقه های رونده آن بر روی درختان یا قیم های بلند صورت می پذیرد (۱، ۵).

بوته های فلفل سیاه را برای دستیابی به اهداف زیر هرس می کنند :

- ۱) حصول گیاه قوی تر
- ۲) کنترل رشد رانرهای جوان
- ۳) حفظ بوته ها در ارتفاع معین
- ۴) تحریک رشد شاخه های جانبی بارده (۵).

زمانیکه بوته های فلفل سیاه هرس نشوند آنگاه رانرهای ثانویه به رشد متراکم می پردازند و فشار زیادی بر رانرهای ثالثه وارد می سازند که نتیجتاً به کاهش عملکرد می انجامد (۵).

در طی هرس فلفل سیاه به بوته های جوان اجازه داده می شود که ۳ رانر خود را حفظ کنند و سایر رانرها را به منظور تقویت گیاه از محل میانگرہ ۷ قطع می نمایند.
علاوه رانرهای ثانویه طویلی که از داربست ها آویزان می شوند، باید هر ساله هرس شوند (۵).

کنترل علفهای هرز :

علفهای هرز اراضی زیر کشت فلفل سیاه را دو دفعه در سال کنترل می کنند :

۱) مرحله اول طی ماههای مه- ژوئن

۲) مرحله دوم طی ماههای اکتبر- نوامبر

کنترل توانمند علفهای هرز (weeding) و هوادهی خاک (earthing) باعث افزایش رشد و عملکرد بوته های فلفل سیاه می گردد (۱).

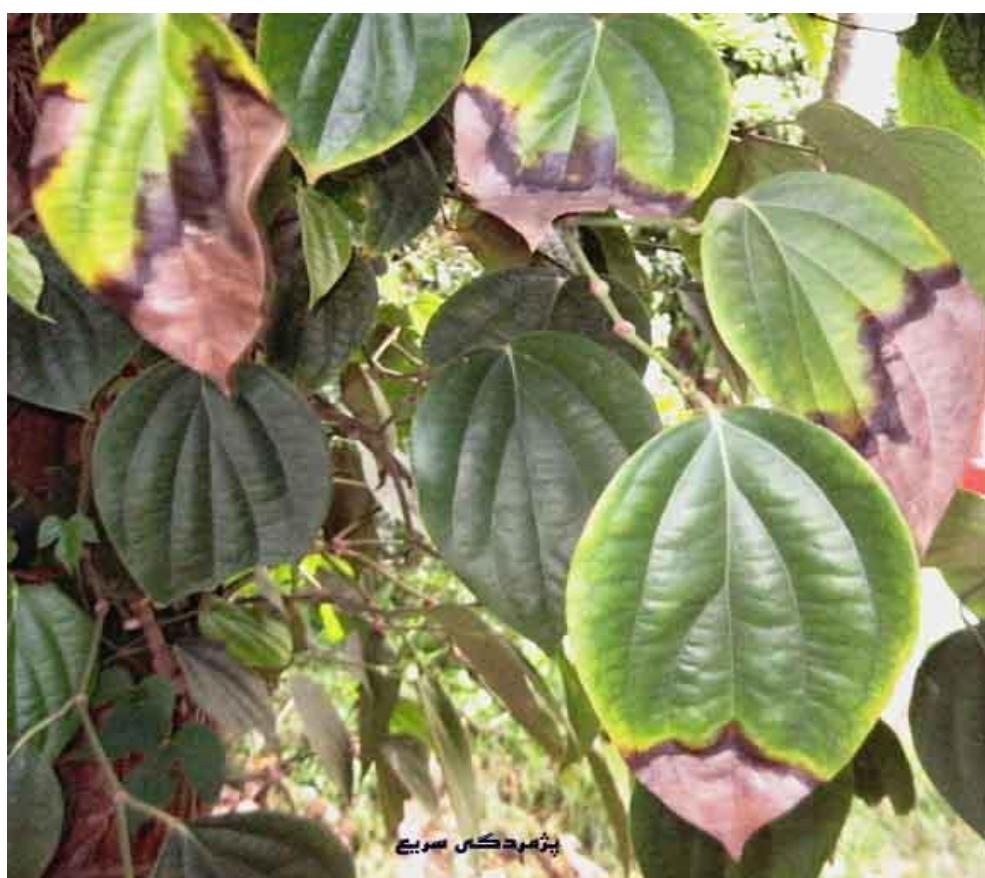
بیماریهای گیاهی فلفل سیاه :

۱) بیماریهای قارچی :

۱-۱) بزرگترین معضل پرورش بوته های فلفل سیاه را می توان پوسیدگی ریشه ها (root rot) نام برد که در اثر فعالیت قارچ خاکزی "فایتوفترا" (*Phytophthora sp.*) بروز می کند. بوته های مبتلا به قارچ "فایتوفترا" دچار پژمردگی برگ ها و رنگ پریدگی پوست ساقه ها می گردند. "فایتوفترا" از انواع قارچ های خاکزی است که در خاک های مرطوب فاقد زهکشی مناسب رشد می کند. این قارچ قادر به خسارت زائی به ریشه ها ، برگ ها ، شاخه ها و سته های فلفل سیاه است. این بیماری قارچی در اثر آبیاری مازاد شایع تر است. بوته های مبتلا به این قارچ معمولاً طی ۱۰ روز می خشکند (۲،۵).

برای کنترل سرایت قارچ خاکزی "فایتوفترا" توصیه شده است که از محلول پاشی قارچکش های ترکیبی "متالاکسیل-مانکوزب" یا "ردو میل-مانکوزب" با غلظت ۱/۵ لیتر در هزار در فواصل زمانی ماهانه استفاده شود (۳).

بیماری قارچی ناشی از "فایتوفترا" را بیماری "پژمردگی سریع" (quick wilt) نیز نامیده اند. نام علمی قارچ عامل این نوع "*Phytophthora capsici*" است. برای کنترل بیماری "پژمردگی سریع" باید از طریق اسپری محلول "کات کبود" (سولفات مس) با غلظت ۱-۱/۵ در هزار با فواصل زمانی ۱۵-۱۲ روز اقدام ورزید (۱).

۲-۱) بیماری های قارچی "پژمردگی قاعده ای" (basal wilt) و "آنتراکنوز" (anthracnose) را می توان با تیمار قلمه ها و محلول پاشی با قارچکش های ترکیبی "کاربندازیم- ماتکوزب" در غلظت ۱ در هزار کنترل نمود(۳).

۳-۱) بیماری قارچی "بلایت برگ ها" (leaf blight) را با پاشیدن محلول "بوردو" در غلظت ۱ درصد کنترل می کنند (۳).

۳۵) بیماریهای ویروسی :

بوته های فلفل سیاه مبتلا به بیماری های ویروسی نظیر : "موزائیک زرد خالدار" را باید به موقع شناسائی و از سطح مزرعه حذف نمود سپس حشرات مکنده (sucking insects) عامل انتقال بیماری های ویروسی را در سطح مزرعه با کمک آفتکش هایی نظیر "دیمتوات ها" کنترل کرد (۳).

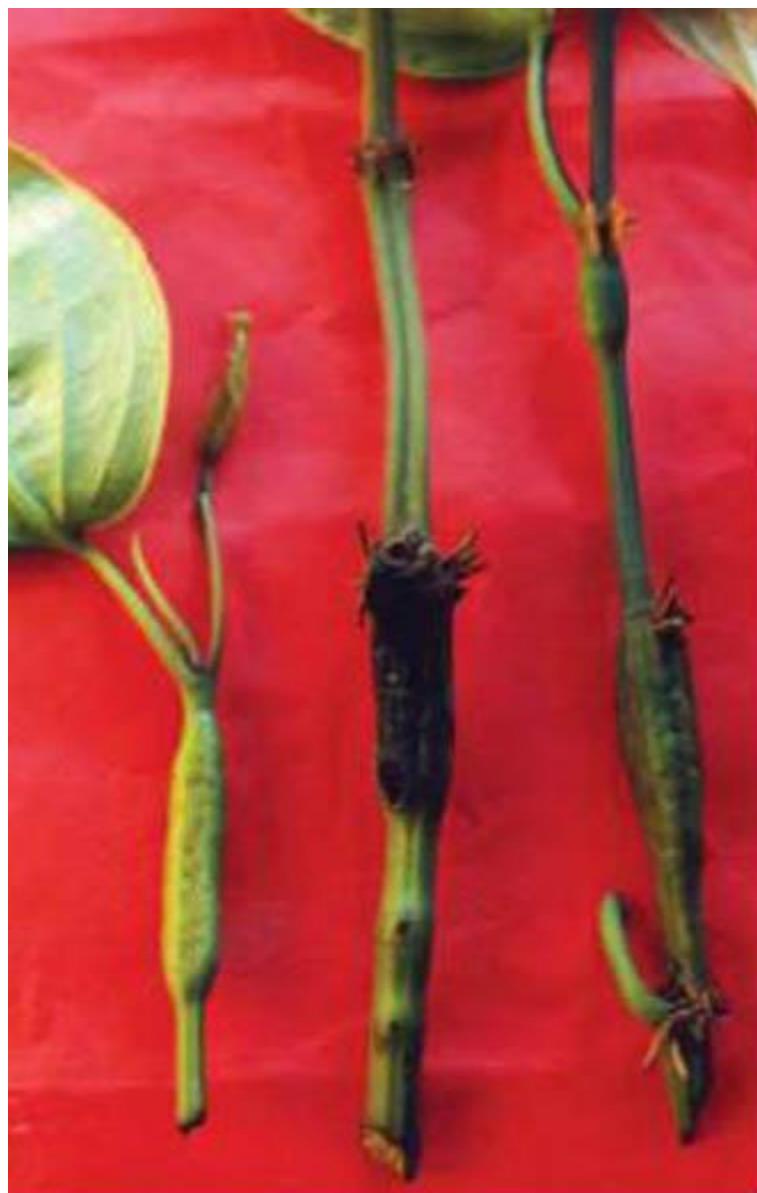
آفات گیاهی فلفل سیاه :

مهمترین آفاتی که به گیاه فلفل سیاه خسارت وارد می سازند عبارتند از :

- (۱) شته ها (aphids)
- (۲) لیسه ها (slugs)
- (۳) حشرات سپردار (scale insects)
- (۴) کنه قرمز تار عنکبوتی (red spider mites)
- (۵) نماتدها (nematodes)
- (۶) کک گیاهی (flea beetle).

Spike infested with pollu beetle

Symptoms of borer infestation

خسارات نمادندها :

چندین نوع از نمادندهای پارازیت گیاهان به ریشه های فلفل سیاه آسیب می رسانند. مهمترین اینگونه نمادندها عبارتند از :

- ۱) نمادندهای "نقب زن" (*Radopholus similis*) (burrowing nematodes) نظیر "
- ۲) نمادندهای غده ریشه ("Meloidogyne sp") (root-knot nematodes) نظیر "
- ۳) نمادندهای مارپیچی ("Hylicotylenchus sp") (spiral nematodes) نظیر "
- ۴) نمادندهای حلقی (ring nematodes)
- ۵) نمادندهای هلالی (dagger nematodes).

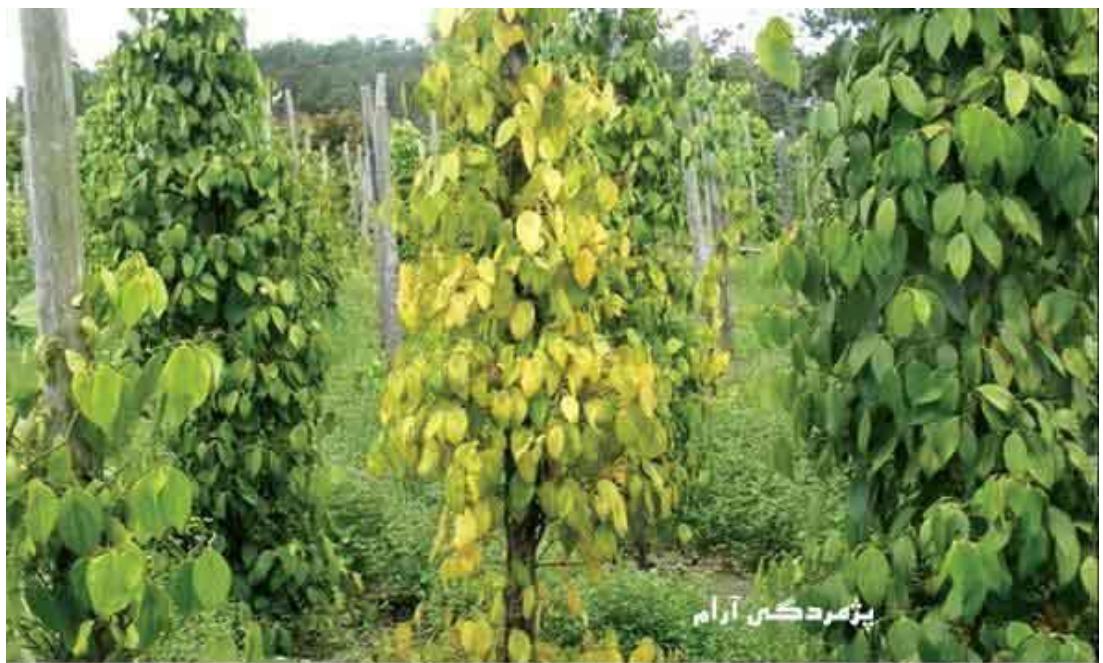
کنترل نمادندهای خسارتزا بوته های فلفل سیاه را باید از قلمستان ها آغاز نمود بطوریکه قلمه ها را در بستر های عاری از نمادندها کاشت و ریشه دار نمود سپس نهال های سالم را به اراضی پاک انتقال داد (۵).

برای کنترل حشرات آفت بوته های فلفل سیاه می توان از محلول حشره کش "Dimecron" با فواصل ۱۴-۱۲ روز بهره گرفت (۱).

سرایت های نمادنده بوته های فلفل سیاه را می توان با استعانت از مبارزه بیولوژیک توسط قارچ های خاکزی مفید "Trichoderma harzianum" و "Pochonia chlamydosporia" به نسبت ۱-۲ گرم از محلول محیط کشت آنها به ازای هر کیلوگرم خاک بستر کنترل نمود (۳).

بیماریهای نمادنده گیاه فلفل سیاه را "پژمردگی آرام" (slow wilt) نیز نامیده اند. این نوع بیماری عمدتاً در اثر هجوم نمادندهای : "Meloidogyne incognita" ، "Radopholus similis" و "Trophotylenchulus sp" حدث می شود (۱).

برای کنترل بیماری "پژمردگی آرام" باید ۹-۱۵ لیتر از محلول قارچکش "Ceresan" با غلظت ۱ در هزار را در پیرامون طوفه بوته ها پاشید (drench) و آن منطقه را مرطوب ساخت (۱).

پرندگان آرام

برداشت محصول :

عملکرد (yield) بوته های فلفل سیاه دارای ویژگی های زیر است :

- ۱) از زمان گلهای فلفل سیاه تا برداشت سته ها به ۶-۹ ماه زمان نیاز می باشد.
- ۲) سته های هر خوشه در طی یک دوره ۲-۳ ماهه می رسند.
- ۳) سته ها در ابتدا سبز رنگ هستند ولیکن تدریجاً به رنگ های زرد و قرمز در می آیند.
- ۴) سته ها را هر ۷-۱۴ روز یکبار و غالباً توسط دست برداشت می کنند.
- ۵) خوشه هایی که حدوداً ۹۰ درصد میوه های سته بالغ شده باشند، برداشت می گردند.
- ۶) اولین برداشت اقتصادی از قلمه های غرس شده فلفل سیاه از سال سوم انجام می پذیرد.
- ۷) مراکزیم عملکرد بوته های فلفل سیاه در سال هفتم و قوی می یابد.
- ۸) زمان برداشت محصول فلفل سیاه در کشورهای مختلف متفاوت است. برداشت فلفل سیاه را در آفریقای جنوبی طی نوامبر تا ژانویه انجام می دهد در حالیکه برداشت آن را در هند ضمن نوامبر تا مارس اجرا می کنند.
- ۹) از هر بوته بالغ فلفل سیاه در حدود ۲-۳ کیلوگرم میوه سته تر برداشت می شود که معادل حدوداً ۲۷۵ کیلوگرم در هکتار میوه خشک است.
- ۱۰) مقدار محصول فلفل سیاه بستگی به نوع واریته و مدیریت اراضی زیر کشت دارد (۱، ۳، ۵).

"جدول ۳) تقویم جهانی برداشت محصول فلفل سیاه (۵،۴):"

دوره برداشت	کشور	نوع محصول
آگوست تا سپتامبر	برزیل	فلفل سیاه
نوامبر تا مارس	هند	
آگوست تا اکتبر	اندونزی	
ژوئن تا اکتبر	ماداگاسکار	
مه تا جولای	مالزی	
نوامبر تا ژانویه	ویتنام	
جولای تا سپتامبر	برزیل	فلفل سفید
آگوست تا نوامبر	اندونزی	
ژوئن تا آگوست	مالزی	
فوریه تا آوریل	ویتنام	

انواع فلفل های سیاه تجاری عبارتند از :

- ۱) فلفل سفید (white pepper) که از پوست گیری سته های بالغ حاصل می آید.
- ۲) فلفل سیاه (black pepper) که از میوه های نارس آن تهیه می شود.
- ۳) فلفل سبز (green pepper) . فلفل های سبز را در آب نمک (brine) نگهداری می کنند تا تغییر حالت ندهند و فاسد نشوند (۵،۶).

اصولاً فلفل های سیاه ، سبز و سفید را از یک بوته برداشت می کنند و تفاوت رنگ این قبیل فلفل ها منحصرآ بستگی به درجات مختلف بلوغ میوه ها در زمان برداشت و چگونگی فرآیند آنها دارد (۲).

برداشت محصول فلفل سیاه را با دست و زمانی انجام می‌دهند که لااقل ۱-۲ عدد از میوه‌های هر خوشه به رنگ‌های زرد تا نارنجی روشن در آمده باشند. میوه‌های رسیده را با دست از خوشه‌ها جدا می‌سازند سپس به مدت ۷-۱۰ روز در برابر آفتاب خشک می‌کنند تا به رطوبت حدود ۱۲ درصد دست یابند.

جاداکردن میوه‌های فلفل سیاه از سطح خوشه‌ها را می‌توان با دستگاه‌های خرمنکوب مخصوص (thresher) انجام داد. اینگونه دستگاه‌ها ظرفیت هایی در حدود ۵-۱۵ تن در ساعت دارند. بکارگیری خرمنکوب‌ها علاوه بر تسريع در کار موجب ارتقاء سطح بهداشت محصول فلفل سیاه خواهد شد (۳).

Pink

Green

Tellicherry Black

Malabar Black

Sarawak White

Muntok White

راندمان تولید :

راندمان محصول فلفل سیاه در کشورهای مختلف متفاوت است. میزان محصول فلفل سیاه خشک در هند حدوداً ۴۰۰-۵۰۰ کیلوگرم در هکتار می باشد در حالیکه امروزه در ویتنام ، مالزی و برزیل به رکوردهای بیش از ۱۵۰۰ کیلوگرم در هکتار نیز دست یافته اند (۳).

پایداری تولید محصول :

کشاورزان هندی پرورش دهنده فلفل سیاه طی سال های اخیر در تلاش برای دستیابی به کشاورزی پایدار از طرق زیر بوده اند :

- الف) سازگاری بیشتر با طبیعت
- ب) حفظ سلامتی خاک
- پ) حفاظت از میکروفلور محیط زیست
- ت) کاهش مصرف نهاده های کشاورزی (۳).

کیفیت و استاندارد محصول :

بذر فلفل سیاه نباید بیش از ۱۵-۲۱ درصد رطوبت داشته باشند (۴).

"جدول (۴) واردات فلفل سیاه از استاندارد زیر پیروی می کند (۴):"

فلفل سفید	فلفل سیاه	موارد
۶/۵ درصد	۶/۵ درصد	عصاره اتری غیر فرار
۲/۵ درصد	۷/۶ درصد	مقدار خاکستر
.	.	مواد خارجی

بالا بودن کیفیت محصول تولیدی فلفل سیاه یقیناً موجب تسهیل در فروش آن خواهد بود (۴).

خشک کردن محصول :

مرحله خشک کردن اولیه در راستای کاهش مقدار رطوبت مواد خام و آغاز تیرگی رنگ میوه های فلفل سیاه انجام می گیرد. کاهش رطوبت میوه ها دارای اهمیت بسیاری برای حفظ و نگهداری محصول در طی حمل و نقل تا مرحله فرآوری است. برای این منظور خوشه های برداشت شده را در برابر تابش مستقیم خورشید بر روی سطوح تخته ای ، پلاستیکی یا سیمانی قرار می دهند. میوه ها غالباً در ضمن فرآیند خشک کردن تدریجاً شل می شوند و از محور خوشه ها جدا می گردند. میوه های انباشته شده باید چندین دفعه زیرورو شوند تا روند خشک شدن با یکنواختی بیشتری انجام پذیرد. بخش هایی از محور خوشه ها که با محصول مخلوط شده اند را می توان با دستگاه "زداینده" (scraper) جدا ساخت. میوه های خشک شده باید از خیس شدن در اثر قطرات باران و یا میزانات ناشی از اشباع رطوبت نسبی محیط حفاظت گردد(۴).

حمل و نقل محصول :

انتقال میوه های برداشت شده از مزرعه به کارخانه باید در سریعترین زمان ممکن انجام پذیرد تا کمترین کاهش کمیت و کیفیت ناشی از زوال محصول در اثر موارد زیر وقوع یابند :

- ۱) بالا بودن دمای محیط
- ۲) کاهش سریع رطوبت میوه ها
- ۳) افزایش فعالیت های متابولیسمی (۴).

فرآوری محصول :

فرآوری فلفل سیاه بسیار ساده است. فرآوری موجب تغییر شکل میوه های خام به شکل محصول مورد نظر می گردد. فرآوری را با دقت فراوان پرای نیل به اهداف زیر انجام می دهند :

- ۱) جلوگیری از حضور آلودگی ها (contamination)
- ۲) افزایش دوره نگهداری (conservation period)
- ۳) ارتقاء ارزش افزوده (adding value).

فلفل سیاه به دلیل اینکه به مصارف انسانی رسانیده می شود لذا جلوگیری از بروز آلودگی های ماکرو و میکرود در مراحل زیر دارای اهمیت بیشتری است:

- ۱) مرحله برداشت (vesting)
- ۲) مرحله فرآوری (processing)
- ۳) مرحله بسته بندی و انبارداری (package & storage).

مراحل اولیه فرآوری (primary processing) میوه های فلفل سیاه عبارتند از :

- ۱) دریافت یا پذیرش محصول (reception) شامل :
  - ۱-۱) تخلیه محصول (unloading)
  - ۲-۱) توزین (weighting)
- ۲) پاک کردن محصول (cleaning)
- ۳) درجه بندی محصول (grading).

در حقیقت پاک کردن محصول و انتخاب بهترین سته های فلفل سیاه بطور همزمان در یک دستگاه انجام می پذیرند. در طی مرحله پاک کردن علاوه بر میوه هایی که برای فرآوری و مصرف نامناسبند ، نسبت به جمع آوری میوه هایی با اشکال و اندازه های نامطلوب نیز اقدام می شود. میوه های معیوب و نامرغوب متعاقباً به شکل محصول سانیده شده (triturated) به فروش می رسد (۴).

در مرحله پاک کردن سته های فلفل سیاه به حذف مواد زیر پرداخته می شود :

- ۱) ذرات چوب ، برگ ها ، میوه های پوسیده و سایر ناخالصی هایی که ممکن است به کیفیت محصول لطمeh وارد سازند.
- ۲) ذرات فلز و قطعات سنگ که موجب خسارت ابزارها می گردند (۴).

آلودگی های ماکرو محصول فلفل سیاه می تواند در اثر وجود مواد زیر حاصل آیند :

- ۱) خردde سنگ ها (stones)
- ۲) بذر سایر گیاهان (other seeds)
- ۳) پیکره حشرات مُرده یا زنده (insects)
- ۴) دانه های ناسالم و کپک زده (moldy grains).

آلودگی های میکرو محصول فلفل سیاه می تواند در اثر وجود مواد زیر بروز یابد :

- (۱) باکتری سالمونلا (*salmonella*)
- (۲) آلودگی های مذکوی (*fecal coliforms*)
- (۳) سوم قارچی یا "آفلوتوکسین ها" (*aflotoxins*)
- (۴) بقایای سموم آفتکش (*pesticides residues*).

باید توجه داشت که تیمارهای اولیه پس از برداشت فلفل سیاه ضامن خلوص و سلامت محصول تا ورود به مرحله صنعتی هستند. عملیات صحیح برداشت ، حمل و نقل و خشک کردن سریع سته ها می توانند از آلودگی محصول خام جلوگیری به عمل آورند (۴).

مهمنترین عملیات اولیه پس از برداشت محصول فلفل سیاه عبارتند از :

- (۱) درجه بندی (*sorting*)
- (۲) حذف مواد غیر خوارکی (*inedible*)
- (۳) حذف مواد خوارکی آلوده کننده (*polluting matters*). (۴)

میوه های نامرغوب از جهات زیر با میوه های مرغوب متمایزند :

- (۱) جرم (*mass*)
- (۲) شکل (*shape*)
- (۳) اندازه (*size*)
- (۴) رنگ (*color*). (۴)

پاک کردن و درجه بندی سته های فلفل سیاه توسط دستگاه های زیر انجام می پذیرند :

- (۱) الک های لرزاننده (*vibratory sieves*)
- (۲) سیستم های هوادهی (*ventilation systems*)
- (۳) دستگاه های تشخیص رنگ (*color based classification*). (۴)

مراحل ثانویه فرآوری (*secondary processing*) میوه های فلفل سیاه عبارتند از :

- (۱) فرآوری (*processing*)
- (۲) بسته بندی (*packaging*)
- (۳) انبارکردن (*storage*). (۴)

مهترین عملیات فرآوری محصول فلفل سیاه عبارتند از :

(الف) مراحل آماده سازی فلفل سفید :

- ۱) میوه های سته فلفل سیاه را زمانیکه بالغ و قرمز مخملی (scarlet red) شوند، برداشت می کنند تا بر ارزش افزوده محصول اضافه گردد. گوشت اطراف دانه ها را پس از جدا کردن تحت شرایط تخمیر قرار می دهند. گوشت میوه های سته توسط فعالیت باکتریائی تخمیر می گردد.
- ۲) میوه های فلفل را پس از طی مراحل تخمیر مکرراً شستشو می دهند تا به رنگ خاکستری متمایل به قهوه ای روشن در آیند سپس آنها را برای مدت ۱۲ ساعت در برابر تابش مستقیم آفتاب خشک می کنند. برای خشک کردن میوه های فلفل سیاه توصیه شده است که آنها را بر روی حصیرهایی از جنس نی، بوریا و یا صفحات پلاستیکی بگسترانند.
- ۳) رنگ سته ها در این حالت باید به رنگ سفید تا کرم با رطوبت ۱۵-۱۲ درصد در آید.
- ۴) از هر ۱۰۰ کیلوگرم میوه های رسیده و قرمز رنگ فلفل سیاه در حدود ۲۸ کیلوگرم (۲۸%) فلفل سفید حاصل می آید (۱، ۳، ۵).

(ب) مراحل آماده سازی فلفل سیاه :

- ۱) میوه های فلفل های سیاه را قبل از بلوغ و در زمان سبز بودن برداشت می کنند.
- ۲) میوه های برداشت شده را درون آب جوش برای چند دقیقه قرار می دهند تا به رنگ قهوه ای مایل به سیاه در آیند. قرار دادن میوه های فلفل سیاه در آب جوش دارای فواید زیر است :
  - ۱-۱) رنگ سیاه جذابی حاصل می آید.
  - ۱-۲) کپک زدگی کاهش می پذیرد.
- ۳-۱) زمان کمتری برای خشک کردن سته ها صرف خواهد شد.
- ۳) سته ها را متعاقباً در برابر تابش مستقیم انوار خورشید برای مدت ۲۰-۱۶ ساعت خشک می کنند. برای خشک کردن میوه های فلفل سیاه توصیه شده است که آنها را بر روی حصیرهایی از جنس نی، بوریا و یا صفحات پلاستیکی بگسترانند.
- ۴) میوه های فلفل سیاه در طی مراحل خشک شدن به تدریج چروکیده می شوند و به رنگ سیاه در می آیند.
- ۵) از هر ۱۰۰ کیلوگرم سته سبز در حدود ۳۵ کیلوگرم (۳۵%) فلفل سیاه خشک حاصل می گردد (۳، ۲، ۵).

مهمترین اشکال عرضه محصول فرآوری شده فلفل سیاه عبارتند از :

۱) زبانک های بدون آب (dehydrated fingers)

۲) پودر یا آرد (powder یا ground).

بسته بندی محصول فرآوری شده فلفل سیاه به صورت میوه کامل یا پودر عمدتاً در ظروف "پلی پروپیلن" یا شیشه ای صورت می پذیرد.

این بسته ها می توانند به اشکال : پاکت ها ، کيسه های کوچک و یا قممه ای باشند.

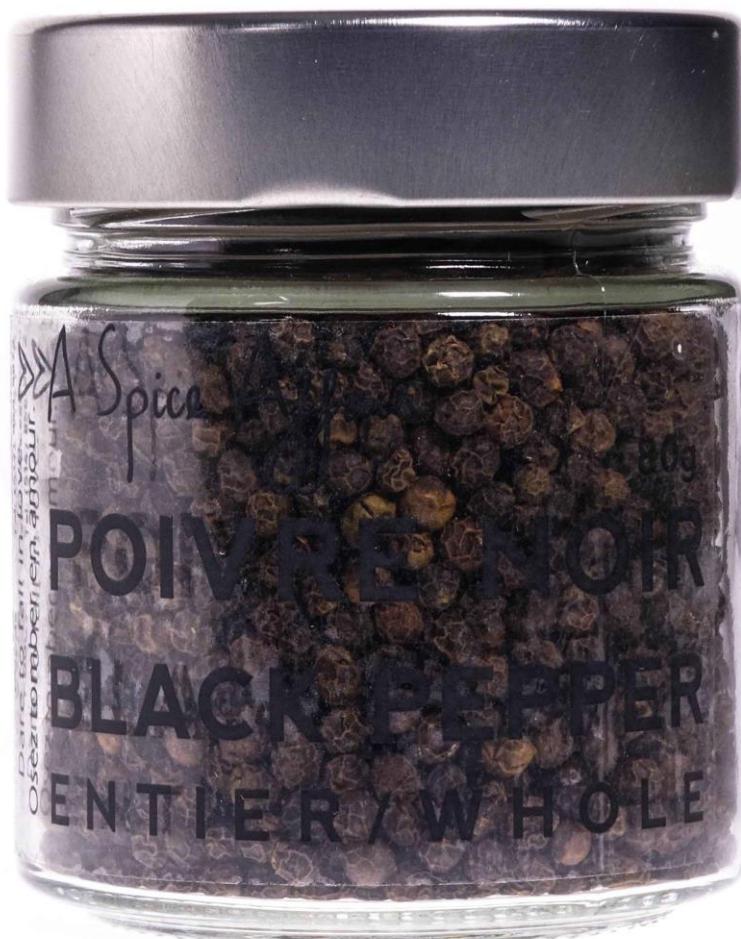
تمامی بسته ها باید به خوبی آب بندی شوند تا دچار زوال ناشی از تغییرات رطوبتی نگردند.

برخی از بسته ها را به صورت عاری از هوا (vacuum) تهیه می کنند تا بر دوام محصول فلفل سیاه افزوده گردد.

بسته های فلفل سیاه را باید در شرایط : خشک ، خنک و تاریک انبار نمود.

تابش نور موجب تغییر رنگ محصول فلفل سیاه خواهد شد.

گرمای محیط از دوام انباری این محصول می کاهد (۴).

ترکیبات موجود در فلفل سیاه :
فلفل سیاه دارای ترکیبات مختلفی با خواص گوناگون است که خلاصه آنها در جدول زیر آمده است.

"جدول ۵) ترکیبات موجود در فلفل سیاه (۶):"

فیبر (fiber)	پیپرین (piperine)
روغن های فرار (essential oils)	آنتی اکسیدان ها (antioxidant)
اژنول (eugenol)	مواد ضد افروختگی بدن (anti-inflammatory)
آنزیم لیپاز (enzyme lipase)	مواد ضد میکروبی (antimicrobial)
عناصر معدنی (minerals)	ترکیبات ضد سرطان(anticancer)

**black
pepper
crackers**

organic · whole grain
450mg omega-3 fatty acids per 30g serving
0g trans-fats · kosher
made with love

Peace, Love & Crunch.

USDA ORGANIC · CERTIFIED VEGAN · NON-GMO VERIFIED · WHEAT FREE · GF GLUTEN-FREE

MANUFACTURED IN OUR OWN DEDICATED ORGANIC, GLUTEN FREE AND DAIRY FREE FACILITY. SATURATED FAT IN OUR CRACKERS OCCURS NATURALLY FROM WHOLE SESAME SEEDS, FLAX SEEDS AND QUINOA.
MANUFACTURED IN THE USA BY:
MARY'S GONE CRACKERS, INC. 888-258-1250
9480 NORTH VIRGINIA ST., RENO, NV 89506, USA.
CERTIFIED ORGANIC BY INTERNATIONAL CERTIFICATION SERVICES INC. MEDINA, ND USA US-ORG-017
This nutritional facts table is intended to help customers learn about Mary's products. Always refer to printed packaging for the most accurate nutritional and ingredient listings.

Nutrition Facts

Serving Size 13 Crackers (30g)
Servings Per Container about 6

Amount Per Serving		% Daily Value*	
Calories	Calories from Fat	45	
Total Fat 5g		8%	
Saturated Fat 0.5g		3%	
Polyunsaturated Fat 2.5g			
Monounsaturated Fat 1.5g			
Trans Fat 0g			
Cholesterol 0mg		0%	
Sodium 180mg		8%	
Potassium 160mg		5%	
Total Carbohydrate 21g		7%	
Dietary Fiber 3g		12%	
Sugars 0g			
Protein 3g			
Vitamin A 0%	•	Vitamin C 0%	
Calcium 4%	•	Iron 6%	
*Percent Daily Values are based on a 2,000 calorie diet. Your daily values may be higher or lower depending on your calorie needs:			
Calories:	2,000	2,500	
Total Fat	Less than	65 g	80 g
Sat Fat	Less than	20 g	25 g
Cholesterol	Less than	300 mg	300 mg
Sodium	Less than	2,400 mg	2,400 mg
Potassium		3,500 mg	3,500 mg
Total Carbohydrate	300 g	375 g	
Dietary Fiber	25 g	30 g	

INGREDIENTS: Whole grain brown rice*, whole grain quinoa*, brown flax seeds*, brown sesame seeds*, filtered water, sea salt, black pepper*, wheat free tamari* (water, whole soybeans*, salt, vinegar*). *Organic.
Contains: Soy & Sesame.

موارد استفاده فلفل سیاه :

محصول باغات فلفل سیاه عمدهاً دارای کاربردهای زیر هستند :

- الف) عنوان ادویه و چاشنی (spices & seasoning) جهت طعم دهی (flavoring) مواد غذائی
- ب) عنوان مواد داروئی (medicinal materials) جهت درمان یا تسکین بیماریها
- پ) در ترکیب عطرها و خوشبو کننده ها (perfumes)
- ت) در فرمولاسیون حشره کش ها (insecticides).

مهمنترین موارد مصرف فلفل سیاه عبارتند از :

- ۱) حدوداً ۷۵ درصد مصرف جهانی این قبیل فلفل ها را فلفل سیاه و ۲۵ درصد مابقی را فلفل های سفید و سبز تشکیل می دهد.
- ۲) صنایع فرآوری گوشت نزدیک به ۳۵-۴۰ درصد کل تولید فلفل سیاه را به مصرف می رساند. امروزه فلفل سیاه بیشترین کاربرد را به عنوان چاشنی (seasoning) برای پنهان سازی طعم گوشت های نمک سود و فرآوری شده (cured) در صنایع غذائی یافته است (۶،۵).
- ۳) بذور خشک فلفل سیاه حاوی حدود ۲ درصد روغن فرار (volatile oil) هستند که برای تهیه سس سالاد و تولید انواع سوسیس کاربرد یافته اند (۵).
- ۴) روغن فلفل سیاه را از تقطیر سته هایش بدست می آورند.
- ۵) میزان روغن موجود در سته های فلفل سیاه در حدود ۲-۴ درصد است.
- ۶) محلول رزینی (oleoresin) فلفل سیاه را از حل کردن پودر این نوع فلفل در حلal عصاره گیری بدست می آورند (۱).
- ۷) برخی فرهنگ ها از عصاره فلفل سیاه برای کاربردهای ادویه ای و داروهایی سنتی سود می جویند.
- ۸) از فلفل سیاه در هند برای درمان نارسائی های گوارشی (gastrointestinal) استفاده می برند.
- ۹) از فلفل سیاه برای درمان عوارض مزمن بیماری مalaria سود می جویند.
- ۱۰) از فلفل سیاه در طب سنتی چین برای درمان بیماری صرع (epilepsy) کمک می گیرند (۶).

میزان مصرف مجاز فلفل سیاه :

- ۱) میزان مصرف مجاز فلفل سیاه را در هند و ایالات متحده آمریکا در حدود $\frac{1}{3}$ گرم در روز تعیین نموده اند ولیکن مصرف آن را در برخی موارد تا $\frac{1}{5}$ گرم در روز قابل پذیرش تشخیص داده اند.
- ۲) مقدار ماده استخراجی "پیپرین" (piperine) تقریباً ۶٪ وزن فلفل سیاه خشک را تشکیل می دهد که معادل ۳۳۳-۸۳ میلیگرم انواع فلفل های سیاه فرآوری شده تجاری خواهد بود. حد مجاز "پیپرین" در برخی افراد حدوداً ۲۰-۵ میلیگرم می باشد (۶).

تأثیرات مثبت بر سلامتی انسان :

مهمترین ویژگی های فلفل سیاه در ارتباط با سلامتی انسان ها عبارتند از :

- ۱) خواص آنتی بیوتیکی (antibiotic properties)
- ۲) بهبود هضم (improves digestion)
- ۳) تحریک اشتها (stimulates appetite)
- ۴) کاهش وزن (weight loss)
- ۵) جلوگیری از بیماری های معده (prevent gastro diseases)
- ۶) جلوگیری از عفونت های باکتریایی (prevent bacterial infections)
- ۷) تسکین سرفه و سرماخوردگی (relieves cough & cold)
- ۸) رفع آمفولانزا و احتقان (relieves flu & congestion)
- ۹) افزایش متابولیسم (boosting metabolism)
- ۱۰) ترمیم پوست (skin treatment)
- ۱۱) سلامت دندان ها (dental health)
- ۱۲) جلوگیری از سرطان پوست (prevent skin cancer)
- ۱۳) بهبود کارآیی سیستم عصبی
- ۱۴) افزایش کارآیی انرژی بدن
- ۱۵) تسريع حرکت مواد غذائی در دستگاه گوارش
- ۱۶) کاهش ابتلا به اسهال (diarrhea)
- ۱۷) تجزیه رنگدانه های پوستی (vitiligo)
- ۱۸) تسريع رشد مجدد موها
- ۱۹) محدودسازی واکنش های ضد ترزائی (antiandrogenic)
- ۲۰) کاهش رشد باکتری های داخل بدن انسان
- ۲۱) تضعیف عوامل مسبب بیماری مalaria (۱، ۶).

تأثیرات منفی بر سلامتی انسان :

- ۱) اثرات سريع فلفل سیاه بر بدن انسان مشابه آسپرین می باشد ولیکن اثرات مصرف دراز مدت آن تاکنون به خوبی شناخته نشده اند.
- ۲) بررسی ها نشان داده اند که مصرف فلفل سیاه می تواند در واکنش های متابولیسمی زردچوبه ایجاد اختلال نماید (۱، ۶).

منابع و مأخذ :

- 1) AgriFarm – 2018 – Black pepper farming guide – <https://www.agrifarming.in>
- 2) BGW – 2018 – How to grow black pepper plant : growing peppercorn – Balcon Garden Web ; www.balconygardenweb.com
- 3) Cherian, Homey – 2015 – Good agricultural practices black pepper (*Piper nigrum L.*) – Ministry of Agriculture ; India
- 4) FAO – 2018 – Black pepper – Food and Agriculture Organization of the United Nations
- 5) nda – 2018 – Cultivation of pepper – Department of Agriculture , Forestry and Fisheries ; Republic of South Africa
- 6) Singletary, Keith – 2010 – Black pepper : overview of health benefits – Nutrition Today ; volume 45 , Number 1 , Pages 43-47